

Лозенградската операция

Написано от ivailo

Понеделник, 13 Декември 2010 04:10

Лозенградската операция е първото голямо сражение в Източна Тракия по време на Балканската война. Тя се провежда от 22 до 24 октомври (9 до 11 октомври стар стил) 1912 година, като Първа (командващ генерал-лейтенант Васил Кутинчев) и Трета българска армия (командващ генерал-лейтенант Радко Димитриев) настъпват срещу силите на османската Източна армия, концентрирани около Лозенград.

Конфликт Балканска война

Дата 22-24 октомври* 1912

Място Лозенград, Османска империя

Резултат Победа за България

21 октомври

След като България обявява война на Османската империя на 18 октомври 1912 година, тя придвижва своите Първа и Втора армия (командващ генерал-лейтенант Никола Иванов) към Одрин. В същото време Трета армия, чието присъствие в дълбочина в района на Ямбол изглежда остава неизвестно за османското командване, се придвижва бързо на юг, пресича границата и на 21 октомври изненадващо влиза в контакт с османските войски северно от Лозенград.

На 21 октомври османските сили се прегрупират и заемат отбранителни позиции на около 15 km северно от пътя Одрин-Лозенград. Те включват няколко подразделения на Източната армия. По линията Муратчалъ-Кайпа, северно от Одрин, са разположени Десета пехотна дивизия и Първа сборна дивизия, в района на Гечкенли-Селиолу - части на Четвърти корпус, Първи корпус и самостоятелните Конна дивизия и Измитска дивизия, а в участъка Ескиполос-Еркилер - части на Втори корпус и Трети корпус.

22 октомври

Интензивните сражения от Лозенградската операция започват на 22 октомври. В централния участък при Гечкенли и Селиолу Първа пехотна софийска дивизия (командващ генерал-майор Стефан Тошев), подпомогната от Конната дивизия и Четвърта пехотна преславска дивизия (командващ генерал-майор Климент Бояджиев), с тежък бой успява да отблъсне османските части, като разделя подразделенията, прикриващи Одрин от основните сили при Лозенград.

Лозенградската операция

Написано от ivailo

Понеделник, 13 Декември 2010 04:10

В западния участък при Муратчалъ-Кайпа Трета пехотна балканска дивизия (командващ генерал-майор Иван Сарафов) успява да блокира опита за османско настъпление. Това дава възможност на Четвърта дивизия да доразвие българското настъпление в централната зона, като отблъсне османските части от Ескиполос към Петра. В източния участък Пета пехотна дунавска дивизия (командващ генерал-майор Павел Христов) също настъпва с няколко километра на юг от Ериклер.

23 октомври

На втория ден от операцията частите на Трета българска армия продължават настъплението си към Лозенград, преодолявайки опитите за съпротива. Османското командване включва в боя резервната Седма низамска дивизия и за кратко спира настъплението. След влизането в сражението на български резервни части, Трета бригада на Пета дивизия и Втора бригада на пазената в резерв Шеста пехотна бдинска дивизия (командващ генерал-майор Православ Тенев), масирана българска атака ликвидира съпротивата на османските части, които отстъпват неорганизирано към Лозенград, изоставяйки земните укрепления около града. В западния участък османските части също се изтеглят към Одрин под натиска на Трета дивизия и Десета пехотна сборна дивизия (командващ генерал-майор Стою Брадистилев).

24 октомври

На 24 октомври сутринта Трета армия се подготвя за окончателното овладяване на Лозенград, но командването установява, че основните османски войски са се изтеглили от града. Към 11:30 българските части, водени от Радко Димитриев, влизат в Лозенград и са тържествено посрещнати от местното българско население.

Последствия

Броят на жертвите в Лозенградската операция от османска страна се оценява на около 1000 убити и 1500 пленени. От българска страна само Трета армия губи 532 убити, а 1420 са ранени.

Освен психологическия ефект, който оказва първата българска победа в Източна Тракия, успехът на Лозенградската операция реализира и предварителните планове на българското командване. Основните османски сили са отблъснати на юг и откъснати от Одринската крепост, която вече може да бъде ефективно обсадена. В същото време няколкодневното забавяне на българските войски след превземането на Лозенград дава възможност на османското командване да организира разпръснатите си подразделения в нова отбранителна линия при Люлебургаз-Бунархисар. Тя също е преодоляна от българската армия в Люлебургазко-Бунархисарската операция, но с цената на тежки загуби